

Dr. Kamil Šulc: Zákony a nařízení o radiotelegrafii a radiotelefonii v Československé republice. I. — Knihovna prvního československého radioklubu, č. 2. — Brno 1924. — Str. 84. — Moderní pokrok radiotelegrafie a zvláště radiotelefonie vyžaduje příslušnou úpravu se strany státní moci: jde o dvě protichůdné snahy, jednak zabezpečiti státu pokud možno největší ingerenci v tomto oboru, na druhé straně dáti obecnstvu volnost účastniti se svými výzkumy v zápolení příznivců tohoto vynálezu. V Americe a jinde dosáhla obliba radiotelefonie míry netušené, a radiotelefonie stává se pro praktickou rasu anglosaskou jakýmsi druhem sportu, jež umožňuje poměrná snadnost, s jakou si kdokoli může poříditi přijímací přístroj. U nás z různých důvodů byla radiotelefonie spoutána měrou velice značnou, takže máme obavu, že důsledku zákonných ustanovení nedosáhne u nás radiotelefonní průmysl té výše a dokonalosti, aby mohl úspěšně konkurovati s průmyslem volným a nespoutaným. Máme za to, že zákazy dovozu dokonalých přístrojů radiotelefonních z ciziny a vysoká cla na přístroje tyto jsou marným galvanisováním průmyslu našeho, které mu prospěti nemůže a obecnstvo drahými a nedokonalými přístroji jest od radiotelefonie spíše odpuzováno, čímž opět klesá průmyslu tomu odběratelstvo, čili ocitáme se v bludném kruhu protekcionářství obchodního, které v tomto směru není nikterak na místě. Zákaz přenosných stanic, jež prakticky jest u nás proveden, musí býti co nejdříve zrušen. Jest ovšem nutno, aby společnost vysílací byla podporována těmi, kteří poslouchají, ale zdá se nám, že stát, aspoň pro prvou dobu, než se rozhlas u nás vžije, mohl by se zříci značného poplatku uznávacího. Poměrná snadnost, s jakou lze si poříditi stanici přijímací, donutil naše zákonodárce ku stanovení značných trestů peněžitých i na svobodě, jimiž jest vývoj radiotelefonie u nás spoután tak, že bude v zájmu jak státu, tak výrobců, tak i obecnstva, aby zákon byl co nejdříve zrevidován ve směru větší volnosti. Vždyť vývoj radiotelefonie jest tak rychlým krokem ku předu, že i zákonodárství bude se mu museti přizpůsobiti. Zdá se přímo absurdním, chce-li ministerstvo pošt stanoviti punčované typy a schemata byla zakázána. Ovšem zájmy státní jdou nade vše, ale bude se museti naléztí cesta, jak by zájmy státní, poručníkováním odkoukaným z Německa. Pak i u nás radiotelefonie nalezne živnou půdu pro svůj rozvoj, čemuž, obáváme se, nyní tak dosud není.

dnk.

Dr. Josef Kupka: Hlavní pravidla správy matrik. V Brně 1924. Str. 178 a 7 formulářů. Kč 18. — Kniha obsahuje sebránu veškeru materii týkající se agendy správy matrik, a třeba jest psána pro duchovní správce katolické, zaslouží pozornosti již z toho důvodu, že matriky jiných církví a státní jsou správě matrik katolických připodobněny. Předpisy matriční pocházejí u nás z doby před sto lety, a byly postupem času různými výnosy ministerskými a jinými doplňovány, tak že dnes představují nepřehledný konglomerát, což proniknouti se stanoviska katolického snaží se tato knížka dobrým způsobem. —á—

Bulletin de droit tchécoslovaque. Právnická Jednota v Praze počala vydávati s podporou ministerstva školství a národní osvěty a ministerstva zahraničí nový francouzský časopis, který má sloužiti informaci ciziny o rozvoji právnického a státovědeckého badání v Československu, jakož i postupu legislativních prací. První jeho číslo právě vyšlo a obsahuje vedle článku prof. Kadlce (Les fondements du Droit tchécoslovaque) studij prof. Hoetzla o správní reformě naší (La Réforme administrative) a reformě občanského práva od dra J. Srba (Les Travaux préparatoires du nouveau Code civil). Článek Čadův podává zprávu o společnostech a časopisech právnických a státovědeckých, dále je tu zpráva o právnickém sjezdu a konečně nekrology československých právníků letos zemřelých.

Nová revue velmi dobře může přispěti k navázání styků našeho právníctva se zahraničím. Je jíh tím více třeba, čím právo zůstává obmezeno na úzké poměrné teritorium a bylo by si přáti, aby svého

účele dosáhla plnou měrou. Francouzština je jistě nejvhodnější řečí mezinárodní a nebude asi příště nutno připojovati stručné výtahy v angličtině. Ča.

Dr. Rudolf Rauscher: Volební kapitulace a korunovační reversy panovníků ve střední Evropě. — Bratislava, 1925. Právnická fakulta university Komenského, Knihovna sv. 9. — 8°. Str. 155. — Nelze upříti, že bratislavská fakulta pokračuje ve vydávání své knihovny velmi rychle a čile. Může hovořiti směle o svém úspěchu, jestliže letos vydala tři díla (posmrtné vydání Heyrovského Procesu, práci Rauschrova a Boháčkovu), jimiž vesměs dobře jsou vyplněny stále příliš citelné a zející mezery v naší právnické literatuře. Také práce Rauschrova zpracovává dosud novinu v našem badání o právu středoevropském a sice otázku volebních kapitulací a korunovačních reversů. Je pracována na podkladě četných pramenů a hojně literatury, jichž seznam a spolu i ocenění autor podává jako úvod. Na to rozvrhuje se celé pojednání na tři kapitoly, v nichž zprvu pojednává se o pojmu kapitulace a reversu a jejich vývoji, pak řeší se formální otázky jejich a konečně rozbírají se po stránce vnitřní, obsahové.

Volební kapitulaci autor definuje jako smlouvu mezi nastupujícím panovníkem a mezi osobami, které se účastní při nastoupení panovníka na trůn jako volitelé neb jako zástupci lidu a později země, o formě budoucí vlády panovníkovy. Rozdíl mezi kapitulací je dán tím, zda jde o monarchii převážně dědičnou neb volební. Také vývoj volebních kapitulací a korunovačních reversů je velmi zajímavý a jak jej sleduje autor, je zřejmo, že tu jde o instituci v pravém smyslu slova evropskou, která vděčí svůj vznik charakteristickému smísení volby panovnické s právem dědičným. S prvky souhlasnými setkáváme se stejně u nás jako v Anglii a naopak zase v Uhrách atd. Že zejména u nás jsou kapitulace stylisovány a zaváděny podle vzorů cizích, je jasno a snad také i ta okolnost, že nemáme bližších zmínek o podmínkách, které byly kladeny českým panovníkům do Jana Lucemburského, mluví o recepci zřízení zahraničního ve XIV. stol. Ovšem zvláštní poměry vyvolané v našich zemích válkami husitskými, proměňují i volební kapitulace podle konkrétního případu, ale základ, jasně ukazující shodu s jinými kapitulacemi a korunovačními reversy zahraničními, potvrzuje nepochybně spojitost. Rauscher probírá ve výstižných charakteristikách tyto instituce podle jednotlivých teritorií a věnuje také pozornost i kapitulacím papežským a podle nich koncipovaným kapitulacím biskupským.

Vývoj volebních kapitulací a korunovačních reversů lze nejlépe sledovati na vývoji jejich vnější stránky a proto také zcela správně autor věnoval jejímu rozboru zvláštní kapitolu. V kapitulacích jak světských, tak duchovních je patrné dělení na dvě části, v nichž první obsaženy jsou články potvrzující dosavadní nabytá práva šlechty a v druhé pak se mluví o požadavcích veřejných. Tyto analogie mezi jednotlivými kapitulacemi nejsou podmíněny pouze shodným vývojem trůnního práva ve střední Evropě a také nerozhoduje, že obdobně jsou stylisovány kapitulace téhož panovníka vycházející z téže kanceláře královské jako Vladislavova pro Čechy a pro Uhry a podobně i Ludvíkova, nýbrž rozhoduje tu podoba zcela formální a tedy diplomatická. Všechno ostatní, potvrzování panovníkem, publikace jejich a p. jsou shodny. Je jisto, že jejich forma se zdokonalovala pozdějším vývojem, protože první a nejstarší typy nesou ještě zjevné známky způsobu, jak vznikají, totiž odpovědí na otázku, čili vlastně jsou protokolem o jednání stavů s králem (tak zejména české). Naproti tomu vyvinutý formulář na př. kapitulací německých má již všechny diplomatické znaky listiny a protože obsahují jednostranný slib panovníkův, jsou také v nich obsaženy jen povinnosti panovníkovy, teprv v pozdějších dobách objevují se i poznámky o jiných věcech, zvláště výhrady stavů. Proto v textové části publikační (nikoliv »referující«) oznamuje se povšechně slib panovníkův, který se v dispozici podrobně specifikuje. Tak se vyvinul z pouhého slibu panovníkova, který zprvu byl jen písemně potvrzován, zvláštní institut dokonalý a perfektní. Bylo si proto přáti, aby v této